

Ett Sverige

av

Kulturregioner

FÖRSLAG

till

REGIONALISERING

med folkliga, geografiska och ekologiska utgångspunkter

1993-04-12

STIFTELSEN SKÅNSK FRAMTID
Box 93
240 30 Marieholm

Författare: Peter Broberg & Göran Hansson

Bakgrund

Statens regionalisering i Sverige

Nuläget

Inför en förestående europeisering står Sverige inför uppgiften att indela riket i regioner. Av flera anledningar kräver EU¹ att regioner skapas som bildar territoriella statistiska enheter. Dessa enheter benämns NUTS-regioner, vilket står för *Nomenclature Units for Territorial Statistics*.

Varje stat ges möjlighet att själv avgöra hur dessa NUTS-regioner skall utformas. Inga principer för regionbildningen har uppställts utöver att regionerna skall kunna fungera som användbara enheter för bedömning av bl a utvecklingsnivå och stödbehov. De svenska EU-förhandlarna och EU:s regionaliseringskontor har redan diskuterat lämpliga storlekar på de svenska regionerna och ramarna för dessa är idag uppställda i tillgängliga EU-dokument. Av dessa dokument framgår att man inom ramen för EU-diskussionerna fastställt, att det i Sverige bör finnas 2-4 NUTS 1-regioner, att NUTS 3-regionerna bör vara samma som länen och att det bör finnas 3-9 NUTS 3-regioner (län) inom varje NUTS 2-region. Det är således NUTS 2-regionerna som vi i Sverige idag diskuterar och försöker fastställa lämpliga storlekar på. Det är dessa som skall ha regionala beslutsorgan (exempelvis parlament).

Frågan om hur man hos oss vill forma och organisera regionerna i Sverige är fortfarande oklar. Det ligger också tills vidare i dunkel vilka befogenheter de regionala organen skall få. Allt från att regionerna blir nya centralstyrda storlän till att de blir decentrala enheter som i det tyska ländersystemet med regionala parlament har förts fram.

I Sverige tillsattes en enmansutredning 1991 och ett regionförslag framlades 1992. Denna utredning - B.O Birgerssons (BOB) - föreslog ett Sverige uppdelat i 8-9 regioner enligt 3 alternativa modeller. Bl.a. förslag BOB, en Västsverigeregion bildad av flera landskap som inte har gemensam kulturhistorisk bakgrund och med olikartade geografiska orienteringar, kom under sommaren 1992. Under hösten tillsatte regeringen en ny utredning. Av sammandraget av de nya utredningsdirektiven kan konstateras att regeringen önskar en regionalisering baserad enbart på funktionella grunder. Ekonomi och offentlig administration är sålunda de enda kriterierna regeringen ger utredningen.

I regeringens direktiv till regionutredningen ligger Västsverigeförslaget kvar. Regeringens direktiv ber utredningen att ta ställning till tre olika förutsättningar:

- Alt. I: Staten skall ha ansvar för de regionala utvecklingsfrågorna (m.a.o. allt förblir som vanligt).
- Alt. II: Kommunerna i samverkan d.v.s. Kommunförbund av regional typ får ansvaret för de regionala frågorna.
- Alt. III: Det bildas nya folkvalda organ i regionerna (regionala folkvalda församlingar).

Det betonas i direktiven att den geografiska indelningen bör vara utformad efter näringsgeografiska utgångspunkter, att regionerna bör vara mera utformade efter samhällsplaneringens behov än vad som är fallet idag och att subsidiaritetsprincipen (närhets-) skall gälla. I övrigt innehåller kommittédirektiven krav om att utredningen skall skapa en effektiv förvaltning och att hushållning med den offentliga sektorns ekonomiska resurser skall beaktas. I direktiven nämns inte med ett enda ord de historiska och kulturella bakgrundssammanhangen eller näringslivets problem och förutsättningar.

Regeringens taktik i regionindelningsfrågan har sålunda gått ut på att först tillsätta en enmansutredare för att utreda en så viktig fråga som den framtida regionala indelningen och regionerna gavs därmed inte något direkt inflytande.

Efter omfattande regionala protester mot enmansutredarens förslag tillsatte regeringen en ny utredning den 27 augusti 1992. Även denna brister i regionalt inflytande.

Civildepartementets utredare utsänder en remiss till utvalda instanser i riket - länsstyrelser, övriga statliga organ, landsting och kommuner. Remisstiden utgick redan den 15 november 1992, mindre än 3 månader efter utredningens tillsättande. Endast 4 av 32 Skånekommuner fick tillfälle att yttra sig. Bara 3 yttrade sig verkligen och man kan därför säga att remissvaren inte har särskilt stark förankring.

Den 1 april 1993 skall ett förslag ligga framme från beredningen för riksdagsbeslut vad gäller "ändrad uppgiftshantering för Skåne". Den 1 mars 1994 skall förslaget om övriga Sverige vara klart. I skrivande stund kan konstateras att utredningen tagit intryck av protesterna mot en särlösning för Skåne och förslaget kommer att fördröjas till senare hälften av 1993.

Skåne som specialprojekt

Man kan fråga sig vilka motiv som ligger bakom regeringens direktiv att åstadkomma en särlösning för Skåne, medan utredningen skall komma med ett regionförslag för övriga Sverige först 1 mars 1994. Visserligen hänvisar kommittédirektiven till "en

begäran (från Skåne) om en ändrad uppgiftshantering för Skåne", men det framgår inte varifrån denna "begäran" kommer eller vilken bakgrund denna har.

Flera kommuners remissyttranden innehåller också starka reservationer mot denna särlösning med motiveringen att en sådan kan komma att fördröja och fördyra tillkomsten av andra och mera lämpliga regionbildningar. Klart är att denna särlösning för Skåne, som regeringen förespråkar i sina direktiv, har en tendens att permanentas och låsa diskussionerna om en framtida regionbildning i Sverige.

I Halland och Blekinge, där motståndet mot en särlösning för Skåne är som starkast, förekommer också både förvåning och irritation över att det inte varit möjligt att få de skånska kommunernas ledningar att vilja debattera regionfrågan i allmänhet och särlösningen för Skåne i synnerhet.

SSF' s syn på regeringens handläggning

En så stor fråga som etablering av regionenheter i Sverige, måste hanteras på ett annat sätt än det som sker. Regionaliseringen måste ha rimliga utgångspunkter, en folklig förankring och en acceptabel genomförandetid. SSF anser inte att detta är fallet. Ett alternativt sätt att se på regionfrågan har utarbetats av SSF. Detta beskrivs i sina huvuddrag i det följande.

En folkligt kulturell Regionalisering - ett alternativ

En regionalisering som skall vara både *hållbar*, ha *demokratisk förankring* och *kulturell substans*, måste utgå från andra kriterier än byråkratins, den kortsiktiga ekonomins och centralstatens värderingar. Någon regional vision med utgångspunkter av det förstnämnda slaget har ännu inte skisserats. Vi har stort behov av en sådan vision och här skall göras ett försök att beskriva *en regionalisering på en naturlig, folkligt kulturell bas*. Följande kriterier är då väsentliga.

1. Den logiska Geografin

Geografen Richard Griggs vid Berkeley Universitetet använder begreppet "den logiska geografin" vid beskrivningen av hur vår territoriella organisation bör formas. Många gränsdragningar idag har sitt ursprung i militära och ekonomiskt-politiska maktförhållanden. Istället för sådana gränser som formats av "bajonetter", bör vi gå mot en värld där gränserna formas efter naturliga förhållanden. I ett öppet fritt samhälle inrättar sig territorierna *efter geografins logik*. Vi måste försöka ordna det så att denna logik får möjlighet att präglade vår regionalisering.

2. Det hushållande samhället

I framtiden kommer hushållning med samhällsresurser att vara den mest betydelsefulla faktorn. Samspelet mellan samhällsekonomi - som är läran om penningströmmarna - och samhällsekologi - som är läran om energi- och materiaströmmarna - måste utvecklas. Ekonomiska system är alltid en del av mer eller mindre begränsade ekologiska system. Därför kommer de regionala, ekologiska förhållandena att få stigande betydelse.

Det är också så, att logisk geografisk indelning innebär en hushållningsmässig inriktning. Ett samhälle som önskar att utnyttja sina resurser med optimal effektivitet anpassar sig smidigt till sina geografiska förutsättningar. Alla artificiella gränser och onaturliga organisationsmönster innebär resursspill. Det tryck som mänsklighetens tillväxt fått på de globala resurstillgångarna gör det viktigt - inte minst i den regionala skalan - att inrätta sig efter *hushållningskriterier* dvs. efter en samhällsekologi.

3. Den historiska bakgrunden

Det framhålls ständigt att historiekunskap inte bara är viktig men till och med nödvändig för människors välbefinnande. Den historiska kunskapen är en ovärderlig hjälp för manövreringen in i framtiden och det historiskt medvetna samhället kan ha större möjligheter att undvika faror. Men historien har också en kollektiv funktion. En kulturgrupps gemensamma historia är den mest betydelsefulla psykologiska sambandsstrukturen. Det är ur denna historia som händelser, hjältar och martyrer, sånger och litteratur, anekdoter och myter hämtas. Historien är en källa för identitetsuppbyggnaden och som sådan oumbärlig.

Varje kulturgrupp har, enligt de mänskliga kulturella rättigheterna, rätten till sin egen historia. I de stater som består av kulturgrupperingar med olikartad bakgrund måste därför flera olika historiefiler finnas. I framtidens regionala samhällen är det varje historisk regions uppgift att ta hand om sin egen historia, och att lyfta fram denna som en folklig rikedom.

I en stat anpassar sig de flesta till staten och detta gäller i mycket hög grad den akademiska sektorn där bl.a. historieforskning och läroböcker skapas. I många stater tonas det regionala perspektivet ner och det centralstatliga dominerar. Historia kan tolkas på många sätt och tolkningarna kan formuleras olika. Därför rymmer historiebrevskrivandet många framställningsmöjligheter och i centralstaten är det normalt att lojaliteten mot denna väger tyngst. Historien blir statens historia.

I ett framtida regionalt samhälle - t.ex. i Regionernas Europa - kan historiebrevskrivarna bli lojala mot regionerna eller det egna kulturfolket. Då har vi möjligheten att få historier som stärker den regionala identiteten. Speciellt har detta betydelse i kulturregioner där den egna historien blivit nära nog eliminerad totalt, som i Skåneland. Att lyfta fram de regionala historiebrevskrivningarna så att de kan fungera som vägledare in i framtiden och som identitetsbas i nutiden är väsentligt.

4. Kulturprofilen

Den historiska processen i det specifika territoriet leder till regionala kulturuttryck. Inom näring, handel, byggande, sång och musik, litteratur och språk, konst och hantverk etc, etc. har varje region utvecklat sin kulturella profil.

Under påverkan från centralstaterna samt den industriella standardiseringen och stordriften har den regionala kulturvariationen avtagit. Denna sentida nivellering bör inte få skymma det faktum att det finns en mängd kulturregioner i botten på vårt samhälle som har egna kulturella potential. Dessa möjligheter - såväl de synliga kulturella särarterna, som de latent - är oerhört betydelsefulla kvaliteter. Inget samhälle har råd att undvara den kraft som ligger i en historisk territoriell kultur eller i dennas förändring över tid.

Det är med sin kulturella särart som en kulturgrupp eller region kan uttrycka sig utåt och personifiera sig inåt. Som ett exempel kan man peka på skottarna som med sina kiltar och säckpipor, sitt tattoo och sin whiskey m.m. uttrycker sig som specifik kulturgrupp. Om varje kulturgrupp bidrar med sina specialiteter blir världen rikare. Detta sikte - en rikare varierad kulturell global väv - är en grundläggande princip för regionaliseringen.

5. Landskapet och Identiteten

Den folkliga identiteten knyter sig oftast till enheter som inte är synonyma med staten. I t ex Storbritannien är det att vara walesare, skotte, cornwallian betydligt starkare än att vara britt. I Sverige är det vanligt att man har en dubbelidentitet, man är svensk utåt, men inåt (och delvis utåt) är man dalmas, smålänning, gute etc. Landskapstillhörigheten är utomordentligt stark och denna måste anses vara en positiv folklig kulturfaktor. Landskapsindelningen är urgammal, gränserna mellan landskapen har legat fast i historisk tid.

I en tid när centralstaten avtar i betydelse är det viktigare än någonsin att stärka den landskapliga identiteten. I Sverige måste det vara så att man även i framtiden skall kunna identifiera sig med sitt landskap och vara värmlänning, smålänning, närking etc. Därför måste centralstatens avtagande dominans balanseras med landskapens ökande kulturella betydelse. Varje förslag till regionalisering i Sverige måste därför ha odelbara landskap som element. Principen att landskapsgränserna i stort skall bestå bör fastslås.

Det enskilda landskapet kan inte bilda "Region i Europa". Därför måste flera landskap tillsammans bilda de nya regionala enheterna. Lyckligtvis finns det en nivå mellan landskap och stat som är historisk och som representerar en folkgruppsstruktur. I Sverige utgörs denna av Svealand, Götaland med Småland, Skåneland, Bohuslän, Gotland, Jämtland/Härjedalen, Sameland och Norrland. Dessa enheter - som kan jämföras med den tyska förbundsstatens "länder" - har var och en sin historiska, kulturella och territoriella identitet. Även om den svenska centralstaten sökt nivellera

bort dessa enheter finns de och är utvecklingsbara. Till skillnad från alla artificiella byråkratiska försök att etablera nya enheter så har dessa en historisk/kulturell kvalitet. De är därför också lämpliga som regionenheter.

Det är i landskapet och det kan bli i den kulturella regionen som det går att finna bas för framtidens både svenska och europeiska folkidentiteter.

6. Mångfald och kvalitet

Det framhävs ofta att Europas stora kvalitet är kontinentens mångfald. Varje försök att samla eller samordna Europas framtida aktiviteter måste givetvis omfatta åtgärder som tillvaratar och vidareutvecklar denna mångfald.

Hur stor är denna mångfald? Vid University of Berkeley har man arbetat med att katalogisera den mångfald av kulturregioner och/eller nationer som finns i världen. Det nuvarande registret över tänkbara nationer i Europa omfattar över 100 sådana. Till nationsmönstret räknas då t.ex. Katalonien, Friesland, Vallonien, Bayern, Bretagne, Cornwall och Friaulien. Många av dessa präglas för närvarande av stark kulturell dynamik och önskan att synliggöra sig på den Europeiska arenan.

För Nordens vidkommande finns det goda möjligheter att bidra till den europeiska mångfalden. Att vi gör detta är särskilt viktigt. De nordiska staterna har kommit långt ifråga om materiell välfärd och allmän utveckling. Men historiekunskap och folkligt kulturmedvetande är svaga. Förankring i rötter och hembygd och därmed i det grundläggande variationsmönstret i Norden.

Det är därför viktigt för de nordiska välfärdsstaterna att de förmår att utveckla sina kulturer och att visa att de folkliga, kulturella och historiska mönstren inte ödelagts för gott.

Regionindelningen i Sverige kan bli och bör bli ett instrument för att återskapa strukturer som kan bidra till Europas nationsbildning och mångfald. Men då måste man i Sverige hantera regionbildningen kulturellt rätt. Man måste också inse att medborgarskap är något som hör till staten och att ett sådant är utbytbar, medan nationalitet är en kulturell gemenskap som är tidlös. Med detta synsätt finns flera tänkbara framtida nationer inom det nuvarande rikssvenska territoriet. Detta är lyckligt och möjligheten bör tillvaratas. Sveriges inträde i Europa bör vara sådant att man bidrar med flera starka regioner/nationer.

7. Näringslivsmönstret

Näringslivet är i grunden regionalt orienterat. Den geografiska och ekologiska bakgrunden, transportflödena och befolkningskoncentrationerna är basen för näring och handel. Varje förslag till en framtida regionalisering måste vara av en sådan karaktär att näringslivets grundstrukturer gynnas. Det går inte att komma ifrån att näringslivet är basen för samhället. En regionalisering får därför inte ha den offentliga sektorns

verksamhet som fundament. Denna bör istället ta hänsyn till grundläggande industriella, företagsmässiga och näringsekonomiska mönster.

Viktigt är att en ny ekonomisk situation kommer att råda i Europa. I framtiden kommer de fyra friheterna att gälla för ekonomin - fria flöden för kapital, arbetskraft, varor och tjänster. Detta betyder att alla kan handla med alla och producera för alla. Regionalt innebär detta fritt utbyte mellan alla regioner. I de olika regionerna kan man konkurrera eller samverka med varandra ekonomiskt. På vissa platser kan tvärregionala, lokala aktiviteter etableras som naturliga samband - t ex mellan Kungsbacka och Göteborg, mellan Malmö och København, mellan Jönköping och Borås, mellan Kalmar och Karlskrona.

Men dessa fria ekonomiska nätverk är föränderliga, dynamiska och instabila. Det är inte de som skall styra regionbildningen. De skall istället fungera på sina egna villkor tvärs alla gränser och effektivast möjligt till alla tider. Man skall samverka över gränserna och inte förändra dem. Näring och kultur i samverkan kan för vissa typer av produkter ge en särskild styrka. Finns sådana möjligheter bör de givetvis utnyttjas.

Allmänt kan dock sägas att den kulturella regionen med sina stabila kulturella mönster skall bilda bas för det regionala livet men inte styra eller bli styrd av de ekonomiska mekanismerna.

Det folkliga alternativet - regionalisering för närhet

Med ovanstående sju element som regionbildande basprinciper så ter sig bilden av Sveriges regionalisering annorlunda än den som centralstaten ställer upp. Stiftelsen Skånsk Framtid anser att dessa framtidsorienterade principer skall vara vägledande vid regionbildningen. Inom ramen för dessa kan man tänka sig olika organisatoriska lösningar. SSF skall nedan skissera ett förslag.

Ett Sverige med 9 (10) kulturregioner

Med utgångsbas i de sju principerna - den logiska geografins, samhällsekologins, historiens, kulturens, landskapsidentitetens, mångfaldens samt ekonomins frihet - så tecknar sig en klarare bild av Sverige. Det blir då tal om:

1. Sameland (ingående i Nordkalotten)
2. Norrland (ev. övre och nedre)
3. Jämtland/Härjedalen i samspel med Trøndelag
4. Svealand
5. Götaland
6. Gotland
7. Bohuslän med Göteborg i samspel med Sörlandet.
8. Småland
9. Skåneland i samspel med Sjælland

dvs. nio eller tio regioner.

Var och en av dessa bör ha sitt eget folkvalda beslutsförsamling och från centrala riksorgan tillföras beslutskompetens och beslutshandling *enligt principen om närhet (subsidiaritet)*. Denna kan här formuleras som "*att allt som kan beslutas regionalt skall beslutas i regionen*".

Sverige och Norden

I många avseenden utgör de nordiska staterna en enhet - inte minst kulturellt. Genomförs en regionalisering och beslutsdecentralisering i samband med denna är det tänkbart att en nordisk samordning av kvarblivande centrala organ är lämplig. Dessa bör då föras in under Nordiska Rådet som lämpligtvis bör ha sitt säte i Göteborg. T ex ett nordiskt naturvårdsverk. Detta kan kanske leda till att Göteborg utvecklas till en nordisk "huvudstad", vilket geografiskt och kulturellt synes lämpligt.

En Sydsvensk lösning/Skåneland och Småland

De två sydligaste kulturregionerna i Sverige är:

- Skåneland
- Småland

Relaterat till de sju principerna kan man om dessa notera att:

Skåneland *ekologiskt sett* är ett öppet, tätbefolkat kust- och slättlandskap med stora variationer

medan

Småland är ett glesbebovt skogshögland av mera ensartad karaktär.

Den *logiska geografien* innebär att kustslättlandet med sin huvudvägsstruktur och sin befolkningstyngdpunkt orienterar detta mot Lund/Malmö/København,

medan

skogshöglandet (liksom Schweiz) har orienteringar åt flera håll och spridda befolkningscentra.

Den *historiska bakgrunden* för kust/slättlandet är sådan att den är skåneländsk i ursprunget, dansk under största delen av historisk tid och svensk under senaste skedet

medan

skogshöglandet är götiskt-svenskt med regionala småländska inslag.

Den *kulturella och identitetsmässiga profilen* för kust/slättlandet är knuten till sjöfart fiske, lantbruk och välstånd.

medan

skogshöglandet är strävsamhetens, påhittighetens, småföretagens och frihetens särskilda plats.

Det regionala Sverige och det mångfaldiga Europa kan också i framtiden innehålla:

ett Skåneland bestående av Skåne, Halland, Blekinge (och i en framtid även Bornholm) med 1,5 miljoner invånare

och

ett Småland plus Öland med 0,7 miljoner invånare som två svenska/nordiska regioner.

Inget hindrar olika former för speciell ekonomisk samverkan mellan dessa om så skulle vara fördelaktigt. T.ex. skulle Sydsvenska Handelskammaren kunna utvecklas att företräda denna dubbelregion.

Regioner enligt Närhetsprincipen

En helt avgörande fråga i regionaliseringen är beslutsförskjutningen från riksnivå till regionnivå. Det är omfattningen av denna som avgör om de nya regionerna skall bli "centralstyrda storlän" eller mera autonoma enheter. Närhetsprincipen (subsidiariteten) talar för autonoma regioner, vilket SSF också verkar för.

SSF föreslår att riksorganen regionaliseras samt decentraliseras eller sprids över i de olika regionerna. Det finns i framtidens kommunikationstäta samhälle goda möjligheter att sprida funktioner och få positiva effekter av detta över hela regionen.

Skånelands-regionen

Skånelands-regionen består av Skåne, Halland och Blekinge (ev. i en framtid med Bornholm). Regionenheten har en historisk, en nutidig och framtidsinriktad bas.

Historiskt vilar den på de avtal som upprättats mellan Danmark och Sverige i Roskilde 1650 i Köbenhavn 1660 samt i Fontainbleu och Lund 1676. Dessa är bilaterala avtal som säkrar Skånelands autonomi. Vidare finns ett avtal, Malmö Recess 1662 mellan Sveriges Regering och Skånska Lantdagen.

Nutidigt vilar enheten på det krav om upprättandet av NUTS- regioner som de europeiska organen ställt och som Sverige nu utreder.

Framtidsmässigt vilar regionenheten på de internationella proklamationer och deklamationer om mänskliga, kulturella rättigheter som FN, UNESCO, ESK, EU mfl. utvecklat för att säkerställa den kulturella och folkliga mångfalden i världen.

Skåneland skall lyda under ett regionalt demokratiskt valt organ.

Från centrala riksorgan regionaliseras en rad funktioner och verksamheter. Regionala organ tar över uppgifterna. Samtidigt rationaliseras dessa så långt som möjligt. De lokaliseras så att de om möjligt förstärker traditioner eller utnyttjar geografiska fördelar. Detta betyder att de kan fördelas över regionen. (Se förslag: *Bilaga nedan.*)

Sammandrag

SSF anser att en regionalisering i Sverige skall:

1. ske på en naturlig, folkligt-kulturell grund.

2. följa de sju basprinciperna som utgångspunkter:

- den logiska geografin
- samhällsekologin
- historien
- kulturen
- landskapsidentiteten
- mångfalden
- ekonomifriheten;

3. ske genom bildande av nio eller tio regioner. Dessa benämns:

- Sameland (ingående i Nordkalotten)
- Norrland (ev. övre och nedre)
- Jämtland/Härjedalen i samspel med Tröndelag
- Svealand
- Götaland
- Gotland
- Bohuslän med Göteborg i samspel med Sörlandet
- Småland
- Skåneland i samspel med Sjælland

4. så att varje region får ett regionalt politiskt beslutsorgan med närhetsprincipen som inriktning för beslutsöverföring från centralmakten till regionernas beslutsorgan.

5. respektera Skånelandsregionen som en historiskt-kulturell region samt ta hänsyn till de mänskliga kulturella rättigheter som avser minoritetskulturer och ursprungsfolk.

Bilaga: Förslag till lokalisering

Handelskammare	Malmö
Hovrätten	Malmö
Regionåklagarmyndighet	Malmö
Polisen (funktioner kan ev. delas. Ordningspolis kan återföras till kommunerna, trafikpolis till regionen, etc.)	Malmö
Arbetsmarknaden	Malmö
Tullverket	Helsingborg
Sjöfartsverket	Helsingborg
Näring & Teknik	Helsingborg
Banverket	Hässleholm
Regiontrafiken	Hässleholm
Riksbangården	Hässleholm
Vägverket	Halmstad
Väghållning	Laholm
Trafiksäkerhetsverket	Falkenberg
Militära organ	Kristianstad
Marina organ	Karlskrona
Fiskerivägen	Simrishamn
Marinforskning	Simrishamn
Posten	Eslöv
Televerket	Ronneby
Sjukvården	Lund
Universitet & Högskola	Lund
TV	Höör
Väderleken	Ljungbyhed
Skolverket	Engelholm
(Boverket)	Karlskrona
Stadsbyggnadsverk	
Energiverket	Laholm
Kulturuniversitet	Ystad

Regionmuseum	Malmö
Jordbruksverket	Vellinge
Invandrarverket	Karlshamn
Socialstyrelsen	Sölvesborg
Skatteverket	Varberg
Museum & Antikv.	Landskrona
Institution för Språk & Kultursamarbete med Danmark	Höganäs

Särskilda kulturregionala insatser

För Skånelands del behövs en kulturell restaureringsinsats. Upprättandet av ett kulturuniversitet i Ystad), en Musei & Antikvarie-funktion i Landskrona och en speciellt förstärkt historiekunskapsavdelning vid skolverket i Engelholm är viktiga. Detta kompletteras med skapandet av ett skåneländskt huvudmuseum placerat i Malmö. En speciell institution för kultur och historiesamverkan med Danmark och en skåneländsk språkinstitution (Höganäs) byggs upp.

ⁱ När dokumentet skrevs var EG fortfarande benämningen för vad som så småningom skall bli EU. För klarhetens skull används begreppet EU i denna framställning. (G. Hansson 2012)